

ХАРИ ХАРИСЪН ПЛАНЕТА ЗА ОЦЕЛЯВАНЕ

Превод от английски: Борис Миндов, 1990

chitanka.info

— Но тази война е завършила много години преди да се родя! Как може една торпила — изстреляна толкова отдавна — още да представлява интерес?

Дал Младия беше много настойчив, но имаше късмет, че капитанът на кораба Лайън Стейн поради темперамента и опита си притежаваше запас от търпение.

— Робовладелската нация е била победена преди петдесет години, но това не значи, че е отстранена — отговори капитан Стейн. Погледна през корабния илюминатор и видя очертаващия се на фона на звездите призрачен силует на империята, която толкова отдавна се мъчеха да унищожат. — Неудържимата експанзия на Робовладелската нация продължава от повече от хиляда години. Военното ѝ поражение не е сложило край на съществуването ѝ, но то ни осигурява достъп до отдалечените светове. Ние сме все още в процес на възстановяване и учим тези светове как да излязат от икономическото робство.

— Това ми е добре известно — каза Дал Младия с уморена въздишка. — Аз работя на планетите, откакто съм назначен на тази длъжност. Но не виждам връзка с торпилата „Мозайка“, която следим. През войната трябва да са били изфабрикувани и взривени милиони такива. Как е възможно този един-единствен екземпляр да представлява интерес след толкова време?

— Ако беше прочел техническите доклади — рече Стейн, сочейки един дебел тефтер на масата с картите, — щеше да знаеш всичко, което трябва да се знае.

Това беше най-рязката забележка, която капитанът бе правил през живота си. Дал Младия се изчерви леко и заслуша внимателно.

— Торпилата „Мозайка“ е оръжие, предназначено за космическа война и конструирано така, че да задейства неконтролируемия цикъл на разпадане на енергията във всичко, което улучи. Всички торпили, използвани от двата воюващи лагера, са имали детектори, които са ги обезвреждали, когато се приближавали до обект с планетна маса, тъй като реакцията, предизвиквана от една торпила, можела да унищожи не само един кораб, но и един свят. За да разбереш интереса ни, трябва да знаеш, че през последните месеци на войната ние открихме една торпила, програмирана единствено с цел да взриви планета. Цялата програма на компютъра бе записана и разчетена. Торпилата беше

насочена към четвъртата планета на звездата, към която се приближаваме в момента.

— Знае ли се нещо за тази планета? — запита Дал.

— Нищо! Това е неизследвана система. Но Робовладелската нация знае достатъчно за тази планета, за да желае да я унищожи. Задачата ни е да установим защо.

Дал Младия се замисли с навъсено чело.

— Това ли е единствената причина? — попита той най-после. — Щом като сме им попречили да унищожат тази планета, не виждам какво ни остава да правим.

— Разсъжденията ти показват защо си с най-нисш чин в екипажа — прекъсна го артилеристът Арнилд, който бе влязъл. Той бе успял да остарее на една служба, в която обикновено се умираше рано. Но в резултат от това не търпеше никого освен компютрите и оръдията си. — Ще ми позволиш ли да ти изтъкна какви са възможностите според моята скромна особа? Преди всичко един враг на Робовладелците би могъл да стане наш приятел. Ако пък съществува враг, който да застрашава съществуването на човешкия род, може да бъдем принудени да възпламеним една „Мозайка“, която ще довърши работата, започната от Робовладелците. Може да се предположи също, че Робовладелците са настанили там нещо като изследователски център, който предпочитат по-скоро да унищожат, отколкото да го оставят да попадне в ръцете ни. Можеш ли да твърдиш, че едната или другата причина не оправдава изследването на тази планета?

— Ние ще бъдем в атмосферата ѝ след по-малко от двадесет часа — каза Дал, промъквайки се през долната врата. — Трябва да отида да проверя смазването на командните механизми.

— Много си снизходителен към този новак — каза артилеристът Арнилд, съзерцавайки навъсено звездата, към която се насочваше корабът и която носовите филтри вече затъмняваха.

— А ти си много строг — отвърна му Стейн. — Забравяш, че той не е воювал с Робовладелците.

Докосвайки горните слоеве на атмосферата на четвъртата планета, разузнавателният кораб се впусна по спираловидна орбита, после се върна в по-безопасното междузвездно пространство, докато

компютърът обработваше данните и възпроизвеждаше снимките и записите на уредите. Данните бяха вложени в една свързочна ракета и едва когато ракетата замина за базата, капитан Стейн се залови да изучи лично резултатите от техния анализ.

— Сега те могат да довършат работата без нас — каза той. — Най-много можем да кацнем и да видим какво ще открием.

Арнилд изръмжа в знак на съгласие. Надвесиха се над диаграмите и снимките, разстлани на масата. Дал надзърташе между раменете им и разглеждаше снимките, които слагаха настрана. Той пръв заговори.

— Нищо особено няма във всичко това. Много вода, един голям континент, заобиколен от море, горе-долу това е всичко.

— Уредите не са открили нищо друго — добави Стейн, разглеждайки диаграмите една след друга. — Няма радиация, няма големи маси метал нито над, нито под повърхността. Няма енергийни ресурси. Нашето присъствие е излишно.

— Но щом сме тук — промърмори Арнилд, — по-добре да слезем и да се опитаме да открием нещо на самата планета. Ето подходящо място. — Той потупа една снимка, сложи я в увеличителя. — Това може да е първобитно село, с колиби, сновящи насам-натам хора, пушек.

— А това тук са май овце из ливадите — намеси се Дал развълнуван — и лодки, изтеглени на брега. Ще намерим там нещо.

— Не се съмнявам — каза капитан Стейн. — Всички по местата си за кацане!

Леко и безшумно корабът се спусна от небето, описа дълга парабола, която завърши на края на една горичка от големи дървета на върха на един хълм, издигащ се над селото. Мъркането на моторите спря и корабът утихна.

— Положителни данни за атмосферата — доложи Дал, поглеждайки циферблатите на анализаторите.

— Ти стой до оръдията си, Арнилд — каза капитан Стейн, — ще прикриваш придвижването ни, но не стреляй, докато не ти заповядам.

— Стига да не си мъртъв — вметна спокойно Арнилд.

— Стига да не съм мъртъв — повтори Стейн със същия равнодушен глас, — в такъв случай ти ще поемеш командването.

Той и Дал си облякоха комбинезони за излизане в атмосферата, влязоха в шлюза и затвориха вратата му подире си. Въздухът беше мек и с приятна температура, изпълнен с мирис на растения.

— Тук човек наистина се чувства добре, след като е прекарал толкова дълго в тази херметична кутия — каза Дал.

— Ти имаш особена дарба да изказваш очевидни истини — чу се гласът на Арнилд, много по-приятен, когато се предаваше по слушалките за свръзка. — Виждате ли какво става в селото?

Дал грабна бинокъла. Капитан Стейн непрекъснато си служеше с него, откакто бяха напуснали кораба.

— Не виждам нищо да се движи — каза Стейн. — Изпрати там едно Око.

Окото изскочи от кораба със съскане и можаха да проследят предпазливия му полет през селото над тях. Колибите, направени от греди и слама, бяха стотина на брой. Окото ги изследва внимателно една след друга.

— Няма никого! — каза Арнилд, който наблюдаваше изображенията върху екрана на приемника. — Животните също са изчезнали.

— Невъзможно е хора да изчезват по такъв начин — рече Дал. — Виждам във всички посоки само абсолютно пусти поля. Виждам и пушека от огньовете им.

— Пушек има, ала хората ги няма — каза Арнилд. — Слезте в селото да проверите на място.

Окото се издигна над селото и пое обратно към кораба. Заобиколи дърветата и се закова внезапно във въздуха.

— Спрете! — прозвуча гласът на Арнилд в ушите им. — Колибите са пусти, ала виждам някого на най-близкото до нас дърво. На около десет метра над главите ви.

Отместиха се леко, за да не бъдат в обсега на някакво оръжие, хвърлено от горе на долу.

— Ще преместя Окото, за да се вижда по-добре — каза Арнилд. Доловиха слабото бръмчене на моторите на Окото, което променяше положението си. — Момиче е. Облечено в някаква кожа. Не виждам оръжие, а нещо като торбичка, окачена на колана. Момичето се е вкопчило за дървото със затворени очи. Сякаш го е страх да не падне.

От земята двамата вече различаваха смътно силуета ѝ, прилепен о дънера на дървото.

— Не приближавай повече Окото — заповяда капитан Стейн. — Включи високоговорителя и ме свържи с Окото.

— Готово.

— НИЕ СМЕ ПРИЯТЕЛИ... СЛЕЗ... НИЩО ЛОШО НЯМА ДА ТИ СТОРИМ.

Думите излизаха от апарата, надвиснал над главите им, и отекваха в пространството.

— Тя чу... но може би не те разбира — каза Арнилд. — Само се притиска още повече о дървото, докато говориш.

Капитанът бе научил езика на Робовладелците през войната, потърси думите в паметта си и повтори същата фраза, но този път на неприятелския език.

— Явно ѝ подейства — рече Арнилд, — подскочи така силно, че едва не падна, но се качи малко по-нависоко.

— Ако позволиш — обади се Дал, — ще взема дълго въже и ще се кача на дървото. Не виждам друг начин. Все едно да се кача да уловя котка на дървото.

Стейн обмисли предложението.

— Вярвам, че така наистина е най-добре — каза той най-после. — Вземи от кораба двеста метра леко въже и катерачни шипове. Не се бави. Нощта ще настъпи скоро.

Шиповете се забиха в дървото и Дал се издигна предпазливо до първите клони. Над него момичето се размърда и той вече виждаше бялото петно на лицето му, което се навеждаше към него. Продължи да се изкачва, но гласът на Арнилд го прекъсна.

— Спри се! Тя се качва по-нагоре. Точно над теб е.

— Какво да правя, капитане? — попита Дал, настанявайки се на чатала на един голям клон. Това физическо упражнение му беше приятно, кожата му беше малко навлажнена от пот. Разтвори яката си и вдъхна дълбоко.

— Продължавай по-нататък! Тя няма да стигне по-далеч от върха.

Сега изкачването беше по-лесно, клоните — по-малки и по-близо един до друг. Изкачваше се бавно, за да не изплаши момичето. Под тях земята бе изчезнала. Намираха се сами в своя листат свят, сред извити

клони, само сребрилата тръба на Окото напомняше, че ги наблюдават от кораба. Дал се спря, за да направи примка на края на въжето. За пръв път от началото на експедицията имаше чувството, че изпълнява самостоятелна роля. Двата стари воители не бяха лоши хора, но го смазваха с опита си, придобит в течение на години. Това беше задача, която той можеше да изпълни по-добре от тях, и тази мисъл го караше да си подсвирква весело.

Момичето можеше да се изкачи още по-нависоко. Клоните щяха да издържат тежестта му. Но то се отдръпваше обратно по един клон. Друг клон, разположен недалеч от Дал, му предлагаше сигурна опора и той реши да я проследи до убежището ѝ.

— Няма защо да се страхуваш — каза Дал, усмихвайки се весело. — Искам само да слезеш и да станем приятели. Защо не се уловиш за това въже?

Момичето потрепери и се отдръпна. То беше младо, приятно на вид и облечено само с къса животинска кожа. Имаше дълга коса, придръпната назад и превързана с каишка. Единственото, което изглеждаше странно у нея, беше страхът ѝ. Приближавайки се, Дал можа да се увери, че тя беше смразена от ужас. Ръцете и краката ѝ трепереха непрекъснато. Тя хапеше устни и струйка кръв се стичаше до брадичката. Не можеше да се повярва, че човешки очи могат да бъдат толкова уплашени, толкова изпълнени с отчаяние.

— Не бой се — повтори той, спирайки се на известно разстояние.

Клонът беше тънък и гъвкав. Ако се опиташе да я улови, можеше да бъдат отхвърлени като от пружина. Не биваше да се излага на такъв риск. Като изви бавно въжето, Дал го завърза за колана си, а после за съседния клон. С крайчеца на окото си видя, че момичето се размърда и се заглежда като обезумяло.

— Приятел! — подвикна той, мъчейки се да я успокои. Преведе думата на робовладелски език, който тя, изглежда, бе разбрала преди. — Нои'р вен!

Устата на момичето се разтвори широко и краката му се свиха. То нададе ужасен писък, който приличаше повече на агонизиращ вой на животно, отколкото на човешки глас. Изненадан, Дал се опита да я достигне с отчаян скок. Но беше много късно.

Тя не падна. С цялата сила на мускулите си отскочи във въздуха, предпочитайки сигурна смърт пред досега с човек. За секунда като че увисна в пространството, на върха на параболата, после силата на привличането я повлече през клоните. Осигуряващото въже издържа. Полузамаян, Дал се върна обратно на дънера и развърза възлите. С треперещи ръце и крака, но с точни движения се спусна на земята. Разбитото ѝ тяло беше проснато на тревата. Излишно беше да се запита дали е мъртва.

— Направих всичко възможно да я спра. — Гласът му бе станал малко остър.

— Не се и съмнявам — каза капитан Стейн, докато разстилаше на земята съдържанието на торбичката, която мъртвата носеше на колана си. — Наблюдавахме всичко с помощта на Окото. Когато тя реши да скочи, нищо не можеше да се направи, за да бъде спряна.

— Безполезно беше да ѝ говориш на робовладелски — каза Арнилд, който току-що бе излязъл от кораба. Той понечи да добави нещо, но долови многозначителния поглед на капитана и затвори уста. Дал също забеляза това.

— Бях забравил — каза младият човек, поглеждайки ту едното, ту другото безстрастно лице. — Тъкмо си спомних, че тя беше разбрала робовладелския език. Не мислех, че ще се уплаши толкова. Това беше може би грешка, но всеки може да сбърка! Аз не желяех смъртта ѝ.

С усилие затвори треперещите си челюсти и се извърна.

— Заровете я под дърветата — каза капитан Стейн, като посочи трупа на момичето. — Аз ще ви помогна.

Хапнаха набързо; никой не беше особено гладен. Стейн седна на масата с картите, след като побутна с пръст зеления и твърд плод.

— Ето какво е правела на дървото. Защо не изчезна като другите? Беряла е плодове. В торбичката няма нищо друго. Приземяването ни до дървото, на което я заварихме, беше просто случайност. — Той погледна Дал в лицето, после извърна бързо очи.

— Сега е много късно да различим каквото и да било. Да почакаме ли до утре? — запита Арнилд. На масата бяха наслагани части от ръчно огнестрелно оръжие, които той сглобяваше и смазваше.

Капитан Стейн кимна одобрително.

— По-добре да изчакаме, отколкото да се лутаме слепешком в нощта. Разположете над селото Око, снабдено с прожектор с инфрачервени лъчи, и записвайте данните. Може накрая да открием къде са се скрили.

— Аз ще управлявам Окото — каза Дал внезапно. — Не ми се спи... Може да успее да открие нещо.

Капитанът се поколеба за момент, после се съгласи.

— Събуди ме, ако забележиш нещо.

Нощта мина спокойно, нищо не помръдваше. На сутринта капитан Стейн и Дал се спуснаха от хълма, докато едно Око летеше над тях като разузнавач. Арнилд, останал затворен в кораба, направляваше малкия апарат.

— Оттук, капитане — каза Дал. — Открих нещо през нощта, докато изследвах околностите с помощта на Окото.

Крайщата на ямата бяха закръглени и ерозирани от времето. По склоновете ѝ растяха големи дървета. От една локва на дъното се подаваха ръждясалите останки от някаква машина.

— Мисля, че това са екскаватори — каза Дал, — макар че е трудно да се определи точно. Останали са дълго време на това място.

Окото се спусна на дъното на ямата и се приближи съвсем до останките. Гмурна се под водата и след минута изскочи мокро.

— Наистина са екскаватори — потвърди Арнилд. — Някои са се преобърнали и са полузатънали, сякаш са паднали в ямата. Всички са производство на Робовладелците.

Капитанът вдигна глава със загрижен вид.

— Сигурен ли си?

— Сигурен съм. Успях да прочета фабричната марка.

— Да слезем в селото — каза капитанът, предъвквайки замислено.

Дал откри къде са изчезнали селяните. Тайната се изясни, когато разгледаха първата колиба, в която влязоха. Подът беше от утъпкана пръст, с кръг от камъни, който образуваше огнището. Цялата останала покъщнина беше много проста и груба: тежки съдове от неизпечена глина, неошавени кожи, кухненски прибори, издялани от твърдо дърво. Дал прерови купчина плетени рогозки зад огнището и откри дупката.

— Оттук, капитане — повика той. Отворът беше с почти един метър диаметър и се спускаше под земята по лек наклон. Стените на

дупката бяха трамбовани като пода на колибата.

— Сигурно се крият вътре — каза капитан Стейн. — Насочи прожектор към дупката и надникни в дълбочината.

Но нищо не можеше да се види. Дупката представляваше всъщност тунел с гладки стени, който на пет метра от входа завиваше под прав ъгъл. Окото се спусна и се надвеси с бръмчене над отвора.

— Изследвах вътрешността на няколко от другите колиби — докладва Арнилд от кораба. — Окото откри подобна дупка във всяка от тях. Искате ли да огледам вътрешността?

— Да, но движи Окото предпазливо — каза капитанът. — Ако там се крият хора, не искам да ги плашим още повече. Спусни Окото и го върни обратно, ако откриеш нещо.

Окото се мушна в тунела и бръмченето му заглъхна.

— Навлиза в друг тунел — обади се Арнилд. — Още едно разклонение... Започвам да се обърквам. Не знам дали ще мога да го върна по пътя, през който влезе.

— Продължавай — заповяда капитанът.

— Сигурно Окото се намира в скала... сигналът отслабва и трудно мога да го управлявам. Сега пък голяма пещера... чакайте! Има някой! Току-що забелязах някакъв човек да се вмъква в един от страничните тунели.

— Проследи го — каза Стейн.

— Не е лесно — отговори Арнилд след кратко мълчание. — Стига се до „задънена улица“. Голям камък препречва тунела. Трябва да го е претърколил и да е запушил входа. Ще върна Окото обратно... Дявол да го вземе!

— Какво става?

— Друг голям камък зад Окото... Затворили са го в тази част от тунела. Сега екранът е тъмен и вече не получавам сигнал. — Гласът на Арнилд беше отчаян.

— Хитро скроено — каза капитан Стейн. — Привлекли са Окото в дупката и са го хванали в клопка, като сигурно са предизвикали срутване на тавана на тунела. Тези хора, изглежда, нямат вяра на чужденците и умеят да се отърват от тях.

— Но защо? — попита Дал, искрено озадачен, оглеждайки грубото устройство на колибата. — Какво толкова особено притежават, та Робовладелците да се домогват така до него? Ясно е, че са

посветили много време и усилия, за да се опитат да се настанят тук. Намерили ли са това, което са търсели? Дали са искали да унищожат тази планета, защото са го намерили или защото не са го намерили?

— И аз бих искал да зная това — каза капитанът мрачно. — Така работата ми ще се улесни много. Ще изпратим подробен доклад до базата. Там може да имат някаква идея.

По обратния път към кораба забелязаха в горичката прясно изкопана пръст. На мястото, където бяха погребали момичето, зееше дупка. Почвата беше разровена и пръстта разхвърляна във всички посоки. По дърветата се забелязваха резки, направени с остри сечива... или пък от гигантски нокти. Дошли са да потърсят момичето, изровили са трупа му и са излези яда си на дърветата и земята. Пресни следи водеха към широк отвор между корените на едно от дърветата. Той се задълбаваше в земята, загадъчен и тайнствен като другите тунели.

Преди да се оттегли за пренощуване, капитанът провери на два пъти дали илюминаторите са добре затворени и всички сигнални системи готови за действие. Легна си, но не заспа. Решението на загадката му се струваше достижимо. Наличните факти като че ли бяха достатъчни. Накрая полузадряма, без да е решил задачата.

Когато се събуди, кабината все още тънеше в мрак и имаше впечатление, че предстои катастрофа. Какво го бе събудило? Започна да рови из всички кътчета на паметта си, замъглена от съня. Усети лек полъх, нещо като въздишка. Сигурно беше от смяната на въздуха в шлюза. Преодолявайки внезапния си страх, запали лампите и взе пистолета си от нощната масичка. Появи се Арнилд, който мигаше и се прозяваше на прага на вратата.

— Какво става? — попита той.

— Доведи ми Дал... Мисля, че някой е влязъл в кораба.

— По-право е излязъл — отговори Арнилд. — Дал не е в леглото си.

— Какво?!

Капитанът изтича до пилотската кабина. Сигналната инсталация беше прерязана. На командното табло имаше някакво листче. Стейн го грабна и прочете написаната там проста дума. Зяпна от смайване, после ядно смачка хартийката в юмрука си.

— Глупакът му с глупак! — кресна той. — Тъпак такъв! Пусни едно Око! Не, две! Аз ще управлявам и двете!

— Но какво се е случило? — учуди се Арнилд. — Какво е направил този младок Дал?

— Спуснал се е в тунелите. Трябва да го спрем!

Дал не се виждаше, ала при входа на тунела под дърветата имаше пресни следи.

— Ще спусна там едното Око — каза капитанът. — Ти ще насочиш другото към най-близкия вход. Използувай високоговорителя. Кажи им на робовладелския език, че сме приятели.

— Но нали видя как реагира момичето, когато Дал произнесе тези думи. — Арнилд беше объркан и смутен.

— Знам какво се случи — прекъсна го Стейн, — но нямаше избор. А сега на работа!

Арнилд искаше да зададе друг въпрос, ала напрегнатото изражение на капитана, който стискаше ръчките, го накара да се откаже. Той пусна своето Око по посока на селото.

Ако скритите в лабиринта от тунели хора бяха чули посланието, сигурно не биха му повярвали. Едното Око бе блокирано в един тунел, когато отворът зад него се напълни внезапно със срутила се пръст. Капитанът се опита да прекара апарата през пръстта, но не успя. Глухи удари показваха, че отгоре се срутваше още пръст. Окото на Арнилд откри огромно подземно помещение с изплашени овце, притиснати една о друга. Там нямаше никого от обитателите. На излизане от тази пещера Окото на свой ред бе затрупано от срутващи се камъни.

Накрая капитанът бе принуден да се признае за победен.

— Сега те решават, ние не можем да направим нищо повече.

— Нещо се движи в горичката, капитане — обади се Арнилд. — Улових го по детектора, но сега изчезна.

Излязоха, без да се колебаят, с оръжие в ръце, под лъчите на зората. Вървяха, сецаха се какво ще открият, но се бояха да го кажат на глас, докато все още имаше надежда.

Разбира се, надежда вече нямаше. Тялото на Дал Младия беше проснато при входа на тунела, от който е било изхвърлено. Земята беше опръскана с кръв. Сполетяла го бе ужасна смърт.

— Това са подли диваци — извика Арнилд. — Да постъпят така с човек, който е искал да им помогне! Прекършили са ръцете и краката

му, почти са го одрали. — Старият артилерист изхълца. — Заслужават да бъдат бомбардирани, унищожени, както са искали Робовладелците.

Но срещна пламтящия поглед на капитана и млъкна.

— Вероятно именно това са чувствували — каза Стейн. — Не разбираш ли какво е станало тук?

Арнилд поклати отрицателно глава.

— Дал е прозрял истината. Само че е вярвал във възможността всичко да се промени. Но поне е знаел в какво се състои опасността. Тръгнал е, понеже се е чувствувал отговорен за смъртта на младото момиче. Затова е оставил бележчицата с единствената дума „РОБИ“, в случай че не се върне. Всъщност е много просто — каза капитанът уморено, облягайки се на едно дърво. — Само че ние търсехме нещо по-сложно, по-технично. А се е касаело за един социален, не физически проблем. Тази планета е била планета на роби, която Робовладелците са устроили и организирали така, че да отговаря на специалните им нужди.

— Как? — запита Арнилд, все още недоумяващ.

— Робовладелците са се намирали в непрекъсната експанзия, а знаеш колко човешки живота са стрували техните методи на воюване. Те имали нужда от постоянни източници за снабдяване и трябвало да ги създадат. Тази планета отговаряла на тази необходимост и била устроена за тази цел. Един-единствен континент с малко гори и малко скривалища, където обитателите да могат да намерят убежище, когато Робовладелците слизат от корабите си. Робовладелците създали база, която запасили с достатъчно количество хранителни продукти, но абсолютно без никаква техника. После заминали, за да дадат време на местните жители да се размножат. След известен брой години се връщали, вземали необходимия им брой роби, като оставяли на място достатъчно количество за подновяване на запаса. Само че забравили едно нещо.

Недоумението на Арнилд започваше да се разпръсва. Сега той разбираше.

— Способността за приспособяване на човека — каза той.

— Естествено. Способността да се приспособява (но при условие, че разполага с достатъчно време) към най-неблагоприятната обстановка. Ето тук показателен пример. Едно население, откъснато от всичко, без история, без писменост, което притежава едно-единствено

нещо — инстинкта за оцеляване. На всеки няколко години от небето се спущат невероятни същества и крадат децата им. Опитват се да избягат, но къде да отидат? Построяват платноходи, но къде ще ги заведат те? Всичко е безрезултатно...

— До деня, когато едно умно момче изкопава дупка, замаскирва я, скрива там семейството си и установява, че има резултат.

— Това е началото — продължи капитанът. — Идеята се разпространява, тунелите стават все по-дълбоки и по-сложни, когато Робовладелците се опитват да ги открият. И накрая робите побеждават. Тази планета несъмнено е била първата, която се е разбунтувала успешно срещу великата Робовладелска нация. Робовладелците вече не можели да ги измъкват от дупките им. Бойният газ само би ги умъртвил, а мъртви роби вече не струват нищо. Хвърлените по следите им машини попадали в клопка като нашите Очи. А ония, които се осмелявали да ги проследят в подземните им скривалища... — Той не можа да довърши фразата си; трупът на Дал представляваше много по-силно доказателство от думите.

— Но защо е тази омраза — запита Арнилд, — която накара момичето по-скоро да се убие, отколкото да бъде пленено?

— Тунелите са станали истинска религия — отговори му капитанът. — Това се е налагало, за да се осигури поддържането и ремонтът им през дългите години между посещенията на Робовладелците. Обитателите на планетата учили децата си, че демоните слизат от небето и че спасението е под земята. Точно обратното на това, което ставаше на нашата Земя. Омразата и ужасът са били толкова дълбоко втълпени у всекиго, че всички членове на обществото, независимо от възрастта си, са знаели как да постъпят при появяването на Кораб. Вероятно почти навсякъде има пръснати подземни входове. Няколко секунди били достатъчни, за да изчезне цялото население. Те са помислили, че сме Робовладелци, тъй като само демоните слизат от небето. Дал трябва да е прозрял част от истината. Само че е повярвал, че ще може да ги вразуми, да им обясни, че Робовладелците са си отишли завинаги и че вече не е нужно да се крият. Че от небето могат да дойдат добри хора. Но това е ерес, която е била достатъчна, за да бъде убит. Дори и да са благоволили да го изслушат.

Прибраха трупа на Дал Младия в кораба.

— Няма да бъде лесно да убедим тези хора в истината. — Поспряха се за малко да си поемат дъх. — Но все още не разбирам защо Робовладелците са искали да унищожат планетата.

— Ние търсехме твърде сложна подбуда — каза капитан Стейн. — Защо една отстъпваща армия взривява къщи и унищожават паметници? От яд, от ярост. Стари човешки чувства. Щом аз не мога да имам нещо, ти също няма да го имаш. Тази планета сигурно дълги години е създавала неприятности на Робовладелците. Бунт, който не успявали да потушат. Те продължавали опитите си да заловят бунтовници, защото не могли да се признаят за победени от робите. Когато разбрали, че са загубили войната, решили да си отмъстят, като взривят планетата с торпила. Забелязах, че ти реагира по същия начин пред трупа на Дал. Това е човешко.

Те бяха воители, затова не показваха твърде открито мъката си, когато полагаха тялото на Дал в специалната стая и подготвяха кораба за излитане.

Но бяха стари хора, много по-стари, отколкото когато бяха слезли на тази планета, и сега се движеха със старческа скованост.

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 6,7/1990 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.